

Marta Cienkowska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 9456 posła Michała Kowalskiego z 24 kwietnia 2025 roku w sprawie przypadków niszczenia zabytkowych budynków na przykładzie nastawni PKP Chojnice, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Budynek nastawni, a konkretniej przyziemie nastawni kolejowej III, remizy strażackiej i ekspedycji przesyłek, to część zespołu stacji kolejowej w Chojnicach, wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego decyzją Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej: PWKZ) z 23 listopada 2017 r. pod nr. 1376. Następstwem powyższej ochrony konserwatorskiej jest m.in. konieczność uzyskania w trybie art. 36 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm., dalej: u.o.z.o.z.) pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na wszelkie działania przy zabytku, w tym również na umieszczenie na obiekcie banerów reklamowych (art. 36 ust. 1 pkt 10 u.o.z.o.z.). Podkreślić w tym miejscu należy, że istotą postępowania prowadzonego w trybie art. 36 ust. 1 u.o.z.o.z. jest ocena wpływu planowanej inwestycji na chronione wartości obiektu bądź obszaru wpisanego do rejestru zabytków i dopuszczalność tej inwestycji w kontekście trwałego zachowania tych wartości.

Departament Ochrony Zabytków MKiDN pismem z 29 marca 2025 r. zwrócił się do PWKZ jako organu właściwego w sprawie z prośbą o informacje. PWKZ w odpowiedzi z 21 maja 2025 r. wyjaśnił, że nie wydał pozwolenia na czasowe umieszczenie banerów reklamowych na przedmiotowym obiekcie. W kolejnej korespondencji z 11 czerwca 2025 r. poinformował, że kontrola zabytku odbyła się 3 czerwca 2025 r.

Wskazana przez organ kontrola stanu zachowania obiektu to jedno z narzędzi nadzoru konserwatorskiego określonego w rozdziale 4. u.o.z.o.z. Stosownie do art. 38 cytowanej ustawy wojewódzki konserwator zabytków lub działający z jego upoważnienia pracownicy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków prowadzą kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności kontrolowanej osoby fizycznej albo kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub upoważnionej przez niego osoby z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej (art. 39 ust. 1 u.o.z.o.z.). Protokół podpisują kontrolujący i kontrolowana osoba fizyczna albo kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub upoważniona przez niego osoba, którzy mogą wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi (art. 39 ust. 3). Jak wynika z art. 40 ust. 1 u.o.z.o.z., na podstawie ustaleń wynikających z kontroli wojewódzki konserwator zabytków może wydać zalecenia pokontrolne kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej. Wojewódzki konserwator zabytków może odstąpić od wydania zaleceń pokontrolnych i wydać decyzję, o której mowa w art. 43, art. 44 ust. 1,

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 1, art. 49 ust. 1 lub art. 50 ust. 1. Wyniki kontroli, określonej w art. 38 u.o.z.o.z., mogą zatem stanowić zarówno podstawę do sformułowania zaleceń pokontrolnych, jak i do zastosowania władczych środków nadzoru konserwatorskiego przyjmujących formę decyzji administracyjnych.

Podczas kontroli ustalono między innymi, że bez pozwolenia PWKZ na elewacji budynku za pomocą wwierconych haków zamontowano linkę stalową do zawieszenia banneru. Haki zostały zamocowane za pomocą kołków rozporowych wwierconych w cegłę – haki należy zdemontować i wykonać naprawę cegły. Ponadto stwierdzono braki w orynnowaniu, które powodują zamakanie ściany budynku i fundamentów, również rosnąca roślinność bezpośrednio przy fundamentach powoduje ich degradację.

Wobec powyższych uchybień PWKZ pismem z 2 lipca 2025 r. wydał następujące zalecenie pokontrolne:

- 1) usunięcie z elewacji budynku linki metalowej wraz z elementami do jej mocowania, naprawę cegieł uszkodzonych wskutek wywiercenia otworów,
- 2) naprawienie orynnowania budynku wraz z odprowadzeniem wody opadowej poza obręb fundamentów,
- 3) usunięcie roślinności w obrębie fundamentów budynku.

Jako termin wykonania powyższych prac wskazano 30 września 2025 r. PWKZ zobowiązał się poinformować Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dalszych postępach w sprawie.

Odnośnie do kar dla osób niszczących zabytki wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 118 ust. 1 u.o.z.o.z. kto bez pozwolenia umieszcza na zabytku wpisanym do rejestru urządzenie techniczne, tablicę reklamową lub urządzenie reklamowe w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lub napis, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Z kolei karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu, o czym stanowi art. 45 § 1 ustawy z 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 734 ze zm.). Aktualnie PWKZ weryfikuje ten stan.

Jeśli zaś chodzi o działania podejmowane bezpośrednio przez Polskie Koleje Państwowe, informuję, że jest to spółka nadzorowana przez Ministra Infrastruktury, w związku z czym Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie ma podstaw do zajmowania stanowiska w sprawach jej dotyczących.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel